

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ УКРАЇНИ*Запорізька державна інженерна академія, кафедра МОУП*

Становлення ринкових відносин в Україні, інформатизація та інтелектуалізація виробництва, зростання рівня конкуренції між суб'єктами господарювання, яка не завжди має добросовісний характер, сприяють посиленню значення інформації в усіх сферах суспільства. Процес розширеного виробництва інформаційних ресурсів, їх використання та захист, починаючи із середини ХХ ст., забезпечив перехід до інформаційного суспільства, в якому зусилля людини все менше зосереджені на виробництві матеріальних цінностей, водночас актуальними стають комунікації й опрацювання інформації.

В умовах модернізації інформаційних відносин, постійного розширення можливостей використання інформаційного простору мережі Інтернет, розвитку конкурентоспроможної господарської діяльності, як ніколи гостро постає проблема захисту інформації про виробництво, технологію, управління, фінансову та іншу діяльність у сфері господарювання, а також щодо безпеки суспільства та держави загалом.

Актуальним є прийняття Закону України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» від 5 жовтня 2017 р., який визначає правові та організаційні основи забезпечення захисту життєво важливих інтересів людини і громадянина, суспільства та держави, національних інтересів України у кіберпросторі (ст.1) [1].

Правову основу забезпечення кібербезпеки України становлять Конституція України, закони України щодо основ національної безпеки, засад внутрішньої і зовнішньої політики, електронних комунікацій, захисту державних інформаційних ресурсів та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом, цей та інші закони України, Конвенція про кіберзлочинність, інші міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, укази Президента України, акти Кабінету Міністрів України, а також інші нормативно-правові акти, що приймаються на виконання законів України. Так, Конвенція про кіберзлочинність ЄС (ETS №185 від 23 листопада 2001 р. №994_575, ратифікована Верховною Радою України 7 вересня 2005 р.) визнає, що країни ЄС стурбовані ризиком того, що комп'ютерні мережі та електронна інформація може використовуватися для здійснення кримінальних правопорушень, і тому впевнені у першочерговій необхідності спільної кримінальної політики, спрямованої на захист суспільства від кіберзлочинності шляхом створення відповідного законодавства і налагодження міжнародного співробітництва.

Кібершпигунство, визначає Закон України, – це шпигунство, що здійснюється у кіберпросторі (середовищі (віртуальному просторі)), яке надає можливості для здійснення комунікацій та/або реалізації суспільних відносин, утвореному в результаті функціонування сумісних (з'єднаних) комунікаційних систем та забезпечення електронних комунікацій з використанням мережі Інтернет та/або інших глобальних мереж передачі даних) або з його використанням. Відповідно, від кібератак передбачається використання кіберзахисту, який являє сукупність організаційних, правових, інженерно-технічних заходів, а також заходів криптографічного та технічного захисту інформації, спрямованих на запобігання кіберінцидентам, виявлення та захист від кібератак, ліквідацію їх наслідків, відновлення сталості і надійності функціонування комунікаційних, технологічних систем.

Література:

1. Про основні засади забезпечення кібербезпеки України: Закон України від 5 жовтня 2017 року № 2163-VIII / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради. 2017. № 45. Ст.403.